

N:o 56.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående anvisande af medel till hydrografisk-biologiska undersökningar af de Sverige omgifvande hafven; gifven Stockholms slott den 23 februari 1900.

Under åberopande af bilagda utdrag af protokollet öfver civilärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att, till utförande af hydrografisk-biologiska undersökningar af de Sverige omgifvande hafven, på extra stat för år 1901 bevilja:

dels till kostnader för en gång	kr. 19,000: —
dels till omkostnader för tiden från och med den 1 maj 1901 till och med den 30 april 1902	» 19,200: —
dels ock till täckande af Sveriges andel i kostnaderna för en internationel hydrografisk-biologisk centralanstalt med laboratorium för sistnämnda tid	» 5,100: —
	<hr/>
	tillhopa kronor 43,300: —

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

E. von Krusenstjerna.

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 23
februari 1900.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: WIKBLAD,
ANERSTEDT,
herr VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN och
CRUSEBJÖRN.

Departementschefen statsrådet herr von Krusenstjerna yttrade:

Sedan på 1870-talet med understöd af statsmedel företagits undersökningar i vetenskapligt intresse af de Sverige omgifvande hafven, framträdde allt mer en önskan, att dylika undersökningar jemväl måtte anställas i praktiskt syfte och särskildt i fiskeriets intresse.

Tillika framhölls mer och mer vigten af att dessa undersökningar anställdes samtidigt inom ett större område och att därför ett inter-

nationellt samarbete komme till stånd. I sådan riktning uttalade sig sålunda det i Köpenhamn år 1892 församlade 14:de skandinaviska naturforskaremötet, och på grundvalen deraf utarbetades en plan för dylika undersökningar, hvilken sedermera af vetenskapsakademien underställdes Eders Kongl. Maj:ts pröfning med begäran tillika om medel för densammas realiserande.

Vid föredragning häraf den 14 april 1893 stälde Eders Kongl. Maj:t till vetenskapsakademiens förfogande, för utförande under ledning af de personer, som akademien dertill utsåge, af hydrografiska undersökningar af de Sverige omgifvande hafven i hufvudsaklig öfverensstämmelse med berörda plan, ett belopp af 3,000 kronor utaf anslaget till fiskerinäringens understöd.

Sedan de personer, åt hvilka akademien uppdragit att verkställa berörda undersökningar, professorerna Otto Pettersson och Aug. Wikander samt ingenjören Gustaf Ekman, och hvilka derefter utgjort den s. k. hydrografiska kommissionen, sedermera under år 1895 dels uti en till chefen för civildepartementet stäld skrift meddelat, bland annat, att de då verkställda undersökningarna särskildt varit riktade på sådana förhållanden i hafvet, hvilka syntes kunna utöfva inflytande på de olika fiskslagens periodiska uppträdande vid rikets kuster, och främst på förekomsten af fisknäring eller mikroskopiska djur och växter, »plankton», som medföljde oceanens strömmar, dels ock uti ett till civildepartementet stäldt yttrande, som kommissionen afgifvit med anledning af en utaf styrelsen för Göteborgs fiskeriförening gjord framställning i ämnet, föreslagit anordnande under år 1896 af fortsatta hydrografiska undersökningar enligt framlagd plan, anvisade Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 20 december 1895 för ändamålet ett belopp af intill 4,000 kronor att utgå likaledes af anslaget till fiskerinäringens understöd.

Emellertid inkom kommissionen med en underdånig skrifvelse af den 18 oktober 1897, deruti kommissionen föreslog, att Eders Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för samverkan från Norges, Danmarks och Englands sida, efter en gemensam plan, vid utforskningen af Nordhafvets, Nordsjöns och Östersjöns hydrografiska och biologiska förhållanden uti hafsfiskenas intresse.

Såsom stöd för denna framställning åberopades dels ett af den år 1895 i London hållna sjetta allmänna geografiska kongressen gjordt uttalande om vigten af en sådan samverkan, dels ock den erfarenhet, som vunnits under de föregående årens arbete, särskildt under åren 1893 och 1894, då på förslag af Eders Kongl. Maj:t från norsk och

engelsk sida anordnats samtida undersökningar efter gemensam plan med de svenska.

Ändamålet med denna undersökning skulle vara, att utreda tillståndet och rörelserna uti hafvets öfre, rörliga vattenlager från ytan till omkring 800—1,000 meters djup alla tider af året äfvensom beskaffenheten, mängden och vaxlingarne utaf den i dessa vattenlager innehållna fiskfödan eller plankton.

Uti ett öfver denna framställning, till följd af nådig remiss, den 10 november 1897 afgifvet utlåtande åberopade vetenskapsakademien såsom uttryck för sina åsikter i ämnet ett af dess ledamöter professorerna Hj. Théel och H. H. Hildebrandsson afgifvet, vid utlåtandet fogadt betänkande, deruti desse, efter erinran hurusom förändringar uti hafvets tillstånd visat sig hafva inträffat hvarje gång, då förändringar eller rubbningar i sillfiskets normala gång egt rum, med framhållande af vigten och betydelsen af de vetenskapliga spörsmål, som ett ingående studium af hafvets biologi framkallat, såsom sin mening uttalat att, beträffande den gren af biologisk forskning, som handlade om hafsorganismernas geografiska utbredning, ett tillfredsställande resultat kunde vinnas endast om man insloge på den väg, som de svenska hydrograferna med sådan framgång beträddt, och att ett samarbete olika nationer emellan vore en tvingande nödvändighet för att snabbare och säkrare nå målet, samt att framställningen förty borde till bifall förordas.

För att vinna kännedom om det mottagande ett förslag i det syfte, berörda framställning afsåg, skulle röna hos vederbörande regeringar, anhöll jag dels uti skrifvelse den 15 mars 1898 till norska regeringens departement för det inre om upplysning, huruvida anledning vore att antaga, att från norsk sida anslutning kunde påräknas till ett definitivt förslag om en planmessig Kooperation vid utforskningen af Nordhafvets, Nordsjöns och Östersjöns vattensystem uti fiskeriernas intresse, dels ock uti skrifvelse samma dag till utrikesdepartementet, att framställning i enahanda syfte måtte göras till danska och engelska regeringarna. Efter åtskilliga underhandlingar, under hvilka, på anmodan från civildepartementet, förfrågningar huruvida från tysk, holländsk samt rysk sida ett samarbete kunde påräknas, och sedan gynnsamma svar på dessa framställningar dels redan ingått och dels, enligt hvad som meddelades, med säkerhet vore att påräkna, anmälde jag i underdånighet frågan den 14 april 1899, dervid jag yttrade bland annat:

»De undersökningar i hydrografiskt och biologiskt afseende af de Sverige omgifvande hafven, som under en följd af år med understöd af statsmedel utförts, hafva varit rent vetenskapliga, men deras ändamål

har icke endast varit att rikta naturvetenskapen med nya rön på hydrografiens och biologiens områden. Undersökningarnas hufvudsakliga ändamål har varit att anskaffa det vetenskapliga underlag, som är erforderligt för åstadkommande af en i praktiskt afseende ändamålsenlig lagstiftning för hafs fisket i de Sverige omgifvande hafven. Undersökningarna hafva också alltid angifvits såsom utförda i fiskeriernas intresse och statsbidragen hafva utgått af anslaget till fiskerinäringens understöd. Det synes mig uppenbart att, såsom jemväl vetenskapsakademien antydt uti sitt underdåniga utlåtande, det vetenskapliga värdet af de hydrografiska undersökningarna måste i hög grad ökas, derest en samverkan efter en gemensam plan mellan ett större antal undersökningsförrättare och å ett vidsträcktare vattenområde kan åstadkommas. Ett ökad vetenskapligt värde bör ock gifvetvis medföra ett ökad gagn för de praktiska ändamål, för hvilka dessa vetenskapliga undersökningar anordnats.»

Jag ansåg därför önskvärdt, att en ifrågasatt konferens komme till stånd, samt hemställde, att, derest denna min uppfattning i nåder gillades, ärendet måtte öfverlemnas till utrikesdepartementet för vidare behandling; och blef denna min hemställan bifallen.

Inbjudning utfärdades derefter ej mindre till norska regeringen än äfven till Tysklands, Storbritanniens, Danmarks, Nederländernas och Rysslands regeringar att genom ombud delta i en konferens, som den 15 juni 1899 skulle sammanträda i Stockholm för utarbetande af plan för en internationel undersökning, i hydrografiskt och biologiskt hänseende, af Atlantiska oceanens nordliga del samt Nordsjön och Östersjön i fiskeriernas intresse.

På sålunda utsatt tid sammanträdde derefter ombud för de inbjudna regeringarna jemte af Eders Kongl. Maj:ts utsedda ombud för Sveriges del.

Konferensen, hvilkens arbeten varade till och med den 23 juni, beslöt hemställa hos de intresserade staterna om vidtagande af vissa åtgärder i syfte att genomföra en ordnad undersökning i hydrografiskt och biologiskt afseende af Atlantiska oceanens nordliga del och Nordsjön samt angränsande hafsområden och föreslog i sådant afseende:

dels antagande af uppgjorda program för de hydrografiska arbetena, dervid de olika länderna skulle ombesörja undersökningen utefter vissa, å en konferensens protokoll bifogad karta uppdragna linier, samt för de biologiska arbetena i förening, bland annat, med försöksfisken,

dels inrättande af en ständig centralbyrå för omförmälda arbeten, i förening med ett laboratorium, under ledning af ett permanent internationelt utskott, dervid de intresserade regeringarne skulle hafva att

bestämma de grunder, efter hvilka de skulle bidraga till de till 96,000 riksmark förslagsvis beräknade kostnaderna för centralbyrån,
dels ock att arbetena för den ordnade undersökningen skulle taga sin början den 1 maj 1901.

Tillika hemställde konferensen, att dess beslut måtte delgifvas regeringarne i Frankrike och Belgien.

Då inbjudningen till konferensen utgått från Sverige, ansåg jag, att från svensk sida borde inhemtas yttrande från de öfriga regeringarne, huruvida de, hvar för sin del, vore villiga att biträda de af konferensen framställda förslag, och syntes mig, beträffande grunderna för fördelningen af kostnaderna för den internationella centralbyrån, dervid böra föreslås att, i anslutning till hvad de tyske delegerade uti sitt i konferensens protokoll för den 15 juni intagna programförslag hemställt, Tyskland, Storbritannien och Irland, Frankrike samt Ryssland skulle deltaga hvarje land med 4 qvotdelar äfvensom Belgien, Danmark, Norge, Nederländerna och Sverige, hvarje land med 1 qvotdel, vid hvilken fördelning af de beräknade årliga totalkostnaderna, 96,000 riksmark, om alla länderna komme att deltaga, hvart af de större länderna komme att deltaga med något mer än 18,000 riksmark och hvart af de mindre med något mer än 4,500 riksmark.

På de i enlighet härmed framställda förfrågningarna hafva svar hittills ingått från norska regeringens departement för det inre samt från tyska och franska regeringarne. Af dessa har blott den franska regeringen yttrat sig afböjande, hvaremot frågan af de begge öfrige omfattats med intresse. Norska regeringens departement för det inre har sålunda meddelat, att departementet intet väsentligt hade att erinra mot det af konferensen antagna programmet för undersökning af den nordliga delen af Atlantiska oceanen, Nordsjön och angränsande hafsområden, samt att Norges anslutning till undersökningarne kunde påräknas i den utsträckning, som det af stortinget till sådana arbeten anvisade anslag tilläte. Departementet förklarade derjemte, att departementet anslöte sig till tanken på upprättandet af en centralanstalt och ville tillstyrka, att Norge under förbehåll af den anslagsbeviljande myndighetens samtycke skulle påtaga sig en proportionerlig del af kostnaden derför. Den tyska regeringen har för sin del antagit konferensens förslag, under förutsättning att jemväl öfriga intresserade makter lemna sin medverkan och under förbehåll, att tyska riksdagen beviljar erforderliga anslag. Under enahanda förhåll har tyska regeringen äfven biträdt ofvan nämnda förslag till fördelning af kostnaderna för den internationella centralanstalten.

Samtidigt med att berörda förfrågningar utgingo till de intresserade makterna, anmodade jag medlemmarna af den svenska hydrografiska kommissionen att snarast möjligt inkomma med förslag och kostnadsberäkningar rörande Sveriges deltagande i det föreslagna internationella arbetet.

Den 30 december nästlidna år ingaf kommissionen till civildepartementet förslag i berörda hänseenden, öfver hvilket förslag vetenskapsakademien derefter afgifvit underdånigt utlåtande af den 15 nästlidne januari.

Kommissionen anger i sitt förslag ändamålet med den internationella kooperationen vara att åstadkomma en allsidig undersökning af de nordiska hafven i fiskeriernas intresse, så att samtidigt med att fiskebeståndet undersöktes i afseende på fiskarnes myckenhet, ålder, utvecklingsstadier, fortplantning och vandringar, äfven tillgången och beskaffenheten af fisknäring på hafsbottnen och i vattnet samt de fysiska och kemiska existensvilkoren för det organiska lifvet i hafvet studerades. För detta ändamål borde i hvart och ett af de samverkande länderna organiseras för 5 års tid biologiska och hydrografiska undersökningar under alla årstider, förbundna med praktiska fiskeförsök i de delar af de nordiska hafven, som af konferensen i Stockholm anvisats såsom det ifrågavarande landets speciella undersökningsområden.

Kommissionen framlägger derefter följande organisationsplan och kostnadsförslag:

»A.

Förberedelser och utrustning.

Utgifter för en gång.

Kommissionen föreslår, att ett visst anslag begäres för en gång att dermed bestrida kostnaden för apparaters och fiskredskaps inköp samt inredning af en lämplig lokal för dessa redskaps förvaring.

a) Af *apparater för vetenskapligt bruk* behöfvas delvis nya uppsättningar af vattenhemtare, linor, termometrar, omvändningstermometrar, planktonhåfvar af modern konstruktion för kvantitativa bestämningar med slutningsmekanism, bottenhuggare, bottenskrapor, strömmätare (sjelfregistrerande), »bottom rollers», glasflaskor och metallcisterner m. m. Kostnaderna härför minskas dock derigenom, att kommissionen till undersökningen aflemnar nu i bruk varande apparater, hvilka anskaffats genom inköp dels af statsanslaget dels af enskilda medel och hvilkas

värde torde uppgå till mellan 3,000 och 4,000 kronor. Kommissionen föreslår, att kostnaderna för nyanskaffning af vetenskapliga apparater i förslaget upptagas till 3,000 kronor.

b) Af *redskap för praktiskt vetenskapliga fiskeriförsök* måste anskaffas: engelska och holländska trawlar, flere uppsättningar af d:r Petersens trawlar af olika dimensioner från de största till de minsta, vertikalnät, snurrevadar med tillbehör, drifgarn med inrättningar för nedsänkande till större djup, backar m. m. samt en större uppsättning af burkar och metallcisterner för upptagning af värdefulla fynd, hvilka skola försändas till specialister eller muséer och biologiska stationer för vetenskaplig undersökning.

Kommissionen föreslår, att kostnaderna för nyanskaffning af fångstredskap för fiskeriändamål i förslaget upptagas till 8,000 kronor.

c) Af de här uppräknade apparaterna och fiskredskapen äro i synnerhet de senare i behof af ständigt eftersyn och lagning. De stora trawlarne och näten kunna omöjligen förvaras ombord, utan måste tagas i land för att lagas, torkas, impregneras o. s. v., hvarjemte äfven de hydrografiska instrumenten behöfva efter begagnandet sorgfälligt rengöras och förvaras, skyddade för fukt och rostning o. s. v.

Det skulle medföra alldeles oberäkneliga utgifter, om alla dessa instrument skulle sändas till fabriker eller mekaniska verkstäder för lagning och eftersyn hvarje gång de begagnats. Hvad fiskredskapen beträffar kommer dertill den omständigheten, att sådana trawlar o. s. v., som behöfvas för undersökningen, icke tillverkas på närmare håll än i Bergen och Köpenhamn. Då det icke kan bli fråga om att sända dessa kolossala redskap till de nämnda orterna till reparation, måste man anordna det så, att de, en gång inköpta, kunna under mellantiderna mellan expeditionerna lagas och impregneras af en deruti öfvad person samt förvaras uti en dertill lämplig lokal. Såvida en lämplig sådan lokal icke kan erhållas och inredas för ändamålet i något af statens etablissemment vid Käsö eller i Marstrand, måste den anskaffas genom förhyrning och inredning (eventuellt tillbyggnad) af något hus i skärgården, t. ex. af någon lägenhet tillhörande någon af de många fabriker, som f. n. stå obegagnade i Bohuslän. Lokalen, hvilken väsentligen bör bestå af ett större och ett mindre magasinsrum med ett mindre verkstadsrum samt rum och kök för materialförvaltaren, hvilken måste ega utbildning såsom sjöman och maskinist, skall äfven tjena till det vigtiga ändamålet att efter expeditionen användas vid fångstens primära undersökning, vid mätning af den fångade fiskens dimensioner, vid bestämning af fiskarnes ålder och lektid, samt vid undersökning af innehållet

i deras tarmkanal o. s. v. och slutligen vid förvaringen, prepareringen, inpackningen och försändelsen af preparat af fångsten till de vetenskapliga anstalter i inlandet och utlandet, hvarest de skola undersökas eller förvaras. Härvid är att märka att i många fall, särskildt vid undersökning af infångade fisklarver och fiskägg, det är af vigt att kunna hålla fångsten vid lif under någon tid, hvarföre depot-lokalen äfven bör vara försedd med några behållare till förvaring af lefvande fisk samt pump- och rörledning till djupt vatten och en liten ismaskin, helst af sådan dimension, att den kan medtagas på fartyget under expeditionen. Depot-lokalen bör, utom boningsrum och verkstad för vårdaren och magasin för de stora fiskredskapen och apparaterna, äfven innehålla ett arbetsrum för assistenten att använda under efterarbetena efter expeditionerna och ett mörkt rum för utförande af fotografiska afbildningar.

Kommissionen föreslår, att kostnaden för förhyrning under 5 år af en lämplig lägenhet i skärgården, beräknad efter 1,200 kronor per år, upptages till 6,000 kronor, samt att till inredning och eventuel tillbyggnad af densamma och utrustning med jernsvarf och verktyg, vattenledning, båt, pump o. s. v. upptagas 8,000 kronor.

B.

Direktion och arbetspersonal.

Årliga utgifter.

Då den afsedda undersökningen planlägges för 5 års tid, synes det kommissionen lämpligast, att några platser med fast lön icke inrättas för ledarne af undersökningen och direktionsledamöterna, utan att uppdraget att leda och dirigera de internationella hafsundersökningarne för Sveriges del betraktas såsom ett medborgerligt förtroende, hvilket bör skötas utan lön. Kommissionen föreslår, att den nuvarande hydrografiska kommissionen ersättes med en *direktion* af 5 eller 7 personer, hvaribland en *ordförande*, som utnämnes af Konungen, och en *föreståndare* för arbetena jemte hans *suppleant*. Dessa två utgöra Sveriges ombud i det internationella rådet och åtnjuta ersättning för de resor, som de i denna egenskap måste företaga, efter de grunder, som gälla för Sveriges representation uti andra internationella företag (såsom meter- och måttkonventionen, postkonventionen o. s. v.).

Föreståndaren öfvervakar, att samtliga undersökningarne utföras enligt gifna instruktioner och internationella öfverenskommelser, och

utöfvar närmaste tillsyn öfver anslagens användning, materielens förvaltning och resultatens publikation i enlighet med den af direktionen upprättade planen.

För de resor, han på direktionens anmodan i undersökningens intresse gör i inlandet och utlandet, uppbär han ersättning, enligt de grunder regeringen finner godt bestämma, hvarjemte han åtnjuter såsom ersättning till biträde vid skrifning och räkenskapsföring 1,200 kronor årligen samt porto.

Direktionen samlas i Stockholm eller Göteborg på ordförandens kallelse en gång årligen, och åtnjuta medlemmarne rese- och dagtraktamente efter samma grunder som komitéledamöter i offentligt uppdrag. Vid detta tillfälle granskas förvaltningen, och uppsättes den årliga redogörelsen, som skall inlemnas till regeringen, hvarjemte planen för nästa års arbete uppgöres.

Emellan direktionssammanträdena skötas de löpande ärendena af ett *utskott*, bestående af ordföranden samt föreståndaren och dennes suppleant. Direktionen tillsätter assistenter för ett år eller längre tid; utskottet anställer tillfälliga biträden för kortare tid. De biträden, som behöfva anställas för minst ett år eller längre tid, äro: *en förste assistent* och *en materialförvaltare*. För öfrigt utföras allt undersökningsarbete, analyser m. m. å redan befintliga laboratorier i landet af dertill kompetente specialister, hvilkas arvode utgår efter särskildt träffad uppgörelse med direktionen.

Ledarne af de praktiskt vetenskapliga fiskeriförsöken utgöras af fiskeritjenstemän i statens eller de olika länens tjänst, hvilka af direktionen efter vederbörande fiskerimyndigheters förslag anmodas att leda de praktiska undersökningarna på de derfor bestämda terminerna mot bestämd ersättning. Kommissionen har tagit under öfvervägande, huruvida skäl förefunnes att föreslå anställande af en särskild assistent för fiskeriförsök, men har funnit sig icke böra framställa förslag härom af två skäl, nemligen:

dels emedan fiskeriförsöken icke skola utföras under hela året utan vid ungefär samma terminer som de hydrografiskt-biologiska arbetena, så att, äfven då rundlig tid beräknas för det efterarbete, som fiskeriasistenten har att utföra å det hemförda materialet, han sannolikt icke kommer att blifva upptagen mer än 4 gånger årligen, högst 2 eller 3 veckor hvarje gång;

dels emedan man genom anställning af en särskild assistent för fisket skulle införa en ny klass af fiskeritjenstemän under en annan myndighet än statens och länsstyrelsernas. Kommissionen anser, att

detta skulle motverka det samarbete mellan den internationella undersökningen och vårt lands fiskerimyndigheter, som eljest kunde komma till stånd, ett samarbete hvilket kan medföra de viktigaste uppslag i såväl teoretiskt som praktiskt afseende. Efter de grunder, som f. n. synas tillämpas vid arfvodesberäkningar af landtbruksstyrelsen, torde ersättningar för två fiskeriasistenters resor, dagtraktamenten, arfvoden m. m. i ett för allt under högst 10 à 12 veckor årligen kunna beräknas till 2,000 kronor.

Till märkning af fisk har kommissionen förslagsvis upptagit 750 kronor.

Förste assistenten skall deltaga i alla expeditioner, som utföras, och hafva ledningen af alla arbetena ombord. Under tiden mellan expeditionerna skall assistenten egna sin tid och sitt arbete odeladt åt den vetenskapliga bearbetningen af det insamlade materialet samt till utarbetande af de primäruppgifter, tabeller, diagram m. m., som skola aflemnas till centralanstalten.

Förste assistenten åtnjuter ett arfvode af 3,000 kronor per år samt eger uppbära reseersättningar under expeditionerna till ett belopp af 600 kronor.

Materialförvaltaren skall ega utbildning såsom sjöman och maskinist, han skall under alla expeditioner tjenstgöra ombord såsom arbetsförman och skall mellan observationsterminerna egna sin tid åt iståndsättandet och lagningen af apparater och fiskredskap samt åt inläggning och konservering efter specialisternas anvisning af insamladt material och preparat. Han skall öfvervaka apparaternas montering ombord och ombesörja alla transporter.

Materialförvaltaren åtnjuter 1,500 kronor i årligt arfvode jemte rum och kök uti det hus, som upplåtes till lokal för materielen. I reseersättningar beräknas utgå till materialförvaltaren 400 kronor.

Ersättningar till specialister för analyser etc. beräknas sålunda:

1:o. Till kemiska analyser af salthalt och gashalt i vattnet samt af näringsämnen i plankton (fett, ägghviteämne etc.)	1,800 kr.
2:o. Till biologisk analys af vegetabiliskt och animaliskt plankton	1,500 »
3:o. Till ritning och öfversättningsarbete	600 »
4:o. Omkostnader under expeditionen, ersättning af förlorade redskap, transporter och tillfälliga biträden	2,500 »
5:o. Tryckningskostnader	1,800 »

Sammanfattning.

Enligt ofvanstående förslag skulle, under förutsättning att inga afgifter för fartyg och dess utrustning samt kol o. s. v. behöfva utbetalas af undersökningens egna anslag och att rese- och dagtraktamente åt direktionen och ledaren utgå från statskontoret, de samfälda utgifterna för Sveriges deltagande i de internationella undersökningarne ställa sig såsom följer:

A.

Utgifter för en gång.

	Kronor
Till apparater för vetenskaplig undersökning	3,000
» fiskeriredskap	8,000
» förhyrning under 5 års tid och inredning af en depotlokal	14,000
	Kronor 25,000.

B.

Årliga utgifter.

	Kronor
Till föreståndaren i ersättning till skrif- och räknebiträde	1,200
» förste assistenten, arfvode och resekostnader	3,600
» materialförvaltaren, arfvode och resekostnader	1,900
» arfvoden m. m. åt två fiskeriassistenter under 10 à 12 veckor af året	2,000
» märkning af fisk	750
» analytiskt arbete af specialister	3,300
» ritare	600
» årliga driftkostnader och ersättning af förlorade redskap ...	2,500
» tryckningskostnader	1,800
Diverse	350
	Kronor 18,000.

	Kronor
Härtill kommer Sveriges andel uti omkostnaderna för centralanstalten, hvilken andel enligt det tyska förslaget skulle blifva samt till centrallaboratoriet (Nansens förslag), hvilka kostnader enligt samma beräkningsgrunder skulle blifva	2,250 2,500»

Uti sitt öfver förestående förslag afgifna utlåtande åberopar vetenskapsakademien såsom sin mening innehållet af ett vid utlåtandet fogadt yttrande af akademiens ledamöter, professorerne R. Rubenson och H. Théel, deruti desse anført, bland annat: Såsom framginge af kommissionens väl genomtänkta förslag, kräfdes förverkligandet af Sveriges deltagande i det internationella samarbetet rätt betydande uppoffringar från statens sida, men i betraktande af de stora resultat, som ett lyckligt utförande af undersökningen stälde i perspektiv, syntes dock dessa utgifter vara af ringa betydelse. De hydrografiska och biologiska undersökningar, som hittills utförts i Nordsjön, Skagerak och Östersjön, hade obestriddigen ledt till synnerligen vackra och delvis öfverraskande resultat. Sverige hade ej minst kraftigt medverkat dertill. Kunskapen om hafsströmmarnes gång hade genom dem i hög grad vidgats och nytt ljus kastats öfver många af oceanografiens svårlösta frågor. De hade äfven sträckt sina verkningar öfver biologiens vidsträckta forskningsområden. Hafven inrymde nemligen en oändlig mängd små organismer, växter och djur, som tjänade till näring åt större varelser, hvilka i sin tur utgjorde fiskarnes föda. Dessa organismer, som spelade en sådan öfvervägande rol i hafvens ekonomi, hade nemligen särskildt utgjort föremål för ingående studier. Längre hade de olika länderna arbetat oberoende af hvarandra, mången gång efter mycket olika principer. Emellertid hade man snart funnit, att problemen vore allt för vidtgående och svåra, för att en lycklig lösning af dem skulle på detta sätt kunna ernås. Sverige tillkomme äran af att först hafva väckt frågan om ett internationellt samarbete för utforskningen af de nordiska hafven, och under den internationella konferensen i Stockholm hade man enats om en gemensam arbetsplan. På grund af hvad sålunda anförts och i betraktande af den oersättliga förlust för vetenskapen, som skulle blifva en följd, derest Sverige icke komme att verkställa undersökningar inom det hafsområde, som tilldelats detsamma, och hvarigenom resultaten af de öfriga nationernas arbeten delvis komme att förfelas, syntes kommissionens förslag böra med akademiens förord beledsagas.

Hvad jag till statsrådsprotokollet den 14 april 1899 anförde till stöd för min framställning om sammankallande af en konferens för åstadkommande af samverkan vid hydrografisk-biologisk undersökning af de nordiska hafven tillåter jag mig ånyo åberopa, nu såsom stöd för en framställning om åtgärder till förverkligandet af det samarbete, för hvilket äfven konferensen enhälligt uttalat sig.

Vid ett sådant samarbete måste naturligtvis från svensk sida undersökningarna bedrivas på det sätt och i den omfattning, som mellan de intresserade makterna kunna öfverenskommas, och dervid synas mig konferensens förslag, hvilka redan biträdts från Norges och Tysklands sida, böra läggas till grund för beräkningen af kostnaderna. Så synes jemväl i hufvudsak vara förhållandet med kommissionens framlagda förslag. Mot organisationsplanen har jag icke något att erinra. Beträffande åter kostnadsförslaget vill jag till en början anmärka, att blaud utgifter för en gång upptagits jemväl hyra för depotlokal under alla de fem år, samarbetet afser att omfatta, med sammanlagdt 6,000 kronor. Detta sätt att upptaga hyran synes mig icke nödvändigt, hvarför jag föreslår, att detta belopp måtte utgå från »utgifter för en gång», hvilka vid sådant förhållande böra beräknas till 19,000 kronor, deraf till »inredning af en depotlokal» 8,000 kronor. Bland de årliga utgifterna bör vid sådant förhållande uppföras ytterligare »hyra för depotlokal» med 1,200 kronor. De årliga utgifterna skulle då uppgå till 19,200 kronor.

Beträffande slutligen Sveriges andel i den årliga kostnaden för centralanstalten med tillhörande laboratorium, måste denna till följd af Frankrikes afböjande svar beräknas något högre, än kommissionen gjort. Under förutsättning att öfriga länder biträda förslaget, och att dervid Ryssland, Tyskland samt Storbritannien och Irland hvar för sig bidraga med fyra qvotdelar samt Sverige, Norge, Danmark, Nederländerna och Belgien med en qvotdel hvar, skulle af den till 96,000 riksmark beräknade kostnaden på Sveriges andel komma omkring 5,650 riksmark, motsvarande omkring 5,100 kronor.

De medel, som af Eders Kongl. Maj:t förut anvisats till hydrografiska undersökningar, och som, utöfver hvad förut nämnts, afsett åren 1897, 1898, 1899 och 1900, hafva utgått af anslaget till fiskerinäringens understöd. De anvisade beloppen hafva varit af mindre betydighet, och utgör beloppet för innevarande år allenast 2,800 kronor. Att af berörda anslag, som visat sig otillräckligt att fylla de kraf på understöd, som i allt vidsträcktare mån framställas från landsting och hushållnings-sällskap, erhålla medel ens till någon del af kostnaderna för de nu föreslagna undersökningarna, kan jag icke ifrågasätta, utan torde medel för ändamålet böra äskas af Riksdagen, dervid, ehuruval arbetet är afsedt att taga sin början först den 1 maj 1901, ett helt års anslag torde böra för nästkommande år äskas, då arbetsåret och dermed äfven räkenskapsåret för undersökningarna bör räknas från och med den 1 maj till och med den 30 april.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att, till utförande af hydrografisk-biologiska undersökningar af de Sverige omgifvande hafven, på extra stat för år 1901 bevilja:

<i>dels</i> till kostnader för en gång	kr. 19,000: —
<i>dels</i> till omkostnader för tiden från och med den 1 maj 1901 till och med den 30 april 1902	» 19,200: —
<i>dels</i> ock, till täckande af Sveriges andel i kostnaderna för en internationel hydrografisk-biologisk centralanstalt med laboratorium för sistnämnda tid	» 5,100: —
<hr/>	
tillhopa kronor 43,300: —.	

Till departementschefens, af Statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lemna bifall; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Josias Montgomery.